

UZASADNIENIE

Decyzją z 18.09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że Z. J. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) nie podlega od 1.04.2020 r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, ponieważ umowa zlecenia z 1.04.2020 r. nie była realizowana. (decyzja k. 19-20 akt ZUS)

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, Z. J., reprezentowany przez adwokata, złożył od niej odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez zobowiązanie pozwanego do stwierdzenia obowiązkowego ubezpieczenia społecznego odwołującego u płatnika (...) w zakresie wypadkowym i chorobowym. Odwołujący argumentował, że zlecenie usług transportu chorych na C.-19 w (...) na podstawie umowy zlecenia z 1.04.2020 r. nie kolidowało z jego obowiązkami świadczonymi u innego płatnika, tj. firmie (...), gdyż jego praca w (...) polegała na gotowości do dyżuru, który można było wcześniej ustalić. Wnioskodawca wyjaśnił też, że 6.04.2020 r. podczas wykonywania transportu pacjenta w firmie (...), uległ wypadkowi i w związku z tym przebywał od 6.04.2020 r. na zwolnieniu lekarskim, a następnie świadczeniu rehabilitacyjnym, przez co nie mógł pełnić dyżuru w (...) wyznaczonego na 7.04.2020 r. o czym powiadomił dyspozytora u płatnika składek. (odwołanie k. 3-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jej oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie, a dodatkowo wskazał, że skarżona decyzja została doręczona zarówno płatnikowi, jak i ubezpieczonemu 23.09.2020 r. (odwołanie k. 7)

Na rozprawie z 25.05.2021 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie – pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik zainteresowanego płatnika składek, w osobie radcy prawnego, przyłączył się do stanowiska organu rentowego i wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, natomiast pełnomocnik ZUS-u wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w stawce ryczałtowej. (e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:02:06, 00:02:24, 00:02:30, 00:22:43, 00:23:12, 00:24:37)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Odwołujący - Z. J. w okresie od 1.01.2020 r. do 7.08.2020 r. był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia w Ł. (...) w W. na stanowisku kierowcy ambulansu. (okoliczność niesporna, a nadto: zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41, pismo (...) z 19.08.2020 r. k. 6 akt ZUS)

Zainteresowany płatnik składek - Wojewódzka (...) w Ł. (dalej (...)), z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne wywołane pandemią koronawirusa - C.-19, musiała od 1.04.2020 r. uruchomić dodatkowo 6 tzw. „karetek covidowskich”. W związku z tym (...) na okres od 1.04.2020 r. do 31.12.2020 r. zatrudniła na umowy zlecenia dodatkowych kierowców karetek. W tym celu płatnik składek korzystał z rekomendacji swoich pracowników, a ponadto opublikował w mediach społecznościowych ogłoszenie o naborze dodatkowych kierowców karetek do wożenia tzw. „pacjentów covidowych”. (zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:12:56 w zw. z 00:21:55)

Z. J. dowiedział się od znajomych o tym, że (...) zatrudnia dodatkowych kierowców karetek do wożenia „pacjentów covidowych”. (zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41)

W dn. 1.04.2020 r. zainteresowany płatnik składek - (...), jako zleceniodawca zawarł z wnioskodawcą - Z. J., jako zleceniobiorcą, umowę zlecenia na okres od 1.04.2020 do 31.12.2020 r., na mocy której odwołujący zobowiązał się do wykonywania czynności kierowcy samochodu uprzywilejowanego (karetki) w Wojewódzkiej (...) w Ł.. Zgodnie z przedmiotową umową szczegółowy harmonogram wykonywania w/w czynności strony umowy miały ustalać według faktycznych potrzeb. Wynagrodzenie wnioskodawcy strony umowy ustaliły w wysokości: 17 zł brutto za 1 godzinę pracy

oraz 50 zł brutto za każdy wykonany przewóz osoby z podejrzeniem koronawirusa ((...)19). Wynagrodzenie miało być płatne w siedzibie zleceniodawcy do 10-go dnia każdego miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym zleceniobiorca wykonał umówioną usługę. Natomiast zgodnie z §5 umowy zlecenia, w przypadku nie wykonania usługi zleceniobiorcy nie przysługuje wynagrodzenie. Zgodnie z umową miejscem jej realizacji jest siedziba Wojewódzkiej (...) w Ł. przy ulicy (...). (umowa zlecenia k. 10-11 akt ZUS)

Wnioskodawca i (...) nie prowadzili żadnych rozmów na temat wynagrodzenia dla odwołującego za gotowość do pracy. (zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41)

Umowy zlecenia z dodatkowo zatrudnionymi przez (...) od 1.04.2020 r. kierowcami karetek były bowiem tak skonstruowane, że wynagrodzenie przysługiwało wyłącznie za faktycznie przepracowane przez tych kierowców godziny w ramach dyżuru, natomiast nie przysługiwało im za samą gotowość do pracy. (zeznania zainteresowanego płatnika składek: e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:12:56 w zw. z 00:21:55)

Wykonywanie usługi transportu karetki w (...) nie kolidowało z obowiązkami wnioskodawcy u innego płatnika, tj. w firmie (...), ponieważ dyżury w (...) można było wcześniej ustalić. (zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41)

Dodatkowo uruchomione przez (...) od 1.04.2020 r. 6 karetek w związku zagrożeniem epidemiologicznym wywołanym pandemią koronawirusa C.-19, działało nieprzerwanie całą dobę. W pierwszym miesiącu obowiązywania umowy zlecenia kierowcy tych karetek byli informowani przez (...) o wolnym dyżurze. Natomiast w kolejnych miesiącach miało się to odbywać na podstawie harmonogramu opracowywanego do 20-go dnia następnego miesiąca. Do 6.04.2020 r. wnioskodawca nie dostał żadnego zlecenia z (...) ponieważ do harmonogramu zostali wpisani inni kierowcy karetek. (zeznania zainteresowanego płatnika składek e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:12:56 w zw. z 00:21:55)

W dniu 6.04.2020 r. ok. godz. 11.00 Z. J. uległ wypadkowi przy pracy podczas transportu pacjenta w czasie wykonywania umowy zlecenia w firmie (...). W związku z urazem odniesionym w wyniku w/w wypadku przy pracy od 6.04.2020 r. wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim, a następnie na świadczeniu rehabilitację. (okoliczności niesporne, a nadto: zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41, karta wypadku k. 5 verte-6 verte akt ZUS, opinia w sprawie uznania zdarzenia za wypadek z 29.07.2020 r. k. 4 akt ZUS, pismo (...) z 19.08.2020 r. k. 6 akt ZUS)

W dn. 6.04.2020 r. w godzinach wieczornych wnioskodawca otrzymał z (...) wiadomość o wyznaczeniu jego pierwszego dyżuru na dzień 7.04.2020 r. Powód powiadomił dyspozytora o wypadku i o tym, że jest na zwolnieniu lekarskim. Z. J. nie stawiał się na ten dyżur, ani nie podjął jakichkolwiek innych czynności w związku z umową zlecenia zawartą przez niego z zainteresowanym płatnikiem w okresie na jaki została zawarta, ponieważ przez cały ten czas przebywał od 6.04.2020 r. na zwolnieniu lekarskim, a później na świadczeniu rehabilitacyjnym. (okoliczności niesporne, a nadto zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41, pisemne wyjaśnienia wnioskodawcy złożone do ZUS 3.09.2020 r. k. 12 akt ZUS)

Z. J. został zgłoszony przez (...) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, tj. emerytalnego, rentowych, wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i ubezpieczenia zdrowotnego od 1.04.2020 r. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia. (okoliczność niesporna, a nadto druk (...) P (...) k. 17, druk (...) P (...) k. 18)

W imiennych miesięcznych raportach rozliczeniowych za Z. J. płatnik składek (...) wykazał podstawę wymiaru składek w kwocie 0,00 zł. (okoliczność niesporna)

(...) nie wypłaciła Z. J. żadnego wynagrodzenia na podstawie umowy zlecenia z 1.04.2020 r., w tym także za 6 dni poprzedzające okres zwolnienia lekarskiego, ponieważ nie doszło do realizacji tej umowy. (okoliczności niesporna, a nadto zeznania wnioskodawcy e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:05:40-00:12:21 w zw. z 00:20:41, pismo (...) z 19.08.2020 r. k. 6 akt ZUS)

Odwołujący wystąpił 12.08.2020 r. do zainteresowanego płatnika składek - (...) z wnioskiem o wypłatę zasiłku chorobowego, do którego załączył kartę wypadku sporządzoną przez innego płatnika, tj. firmę (...).

W związku z tym (...) wystąpiła pismem z 19.08.2020 r. do ZUS z prośbą o udzielenie informacji, czy wobec tego, że wnioskodawca nie przepracował ani jednej godziny na rzecz (...) na podstawie umowy zlecenia z 1.04.2020 r. i w związku z tym, że umowa zlecenia wnioskodawcy z L. (...) została rozwiązana 7.08.2020 r. a zasiłki wypłacane są przez ZUS, (...) może wypłacić odwołującemu zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego oraz jakie dokumenty są do potrzebne do wypłaty tego zasiłku, ewentualnie decyzję za jaki okres ma zostać wypłacony. (okoliczności niesporne, a nadto: karta wypadku k. 5 verte - 6 verte akt ZUS, pismo (...) z 19.08.2020 r. k. 6 akt ZUS)

Na skutek w/w pisma (...) z 19.08.2020 r., ZUS wszczął z urzędu postępowanie w sprawie zgłoszenia Z. J. z tytułu umowy zlecenia z 1.04.2020 r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, o czym zawiadomił zainteresowanego płatnika oraz wnioskodawcę. (zawiadomienia o wszczęciu postępowania - k. 7, 8 akt ZUS)

Po zakończeniu w/w postępowania pozwany ZUS powiadomił o tym strony spornej umowy zlecenia z 1.04.2020 r., a następnie wydał zaskarżoną decyzję z 18.09.2020 r., w której stwierdził, że Z. J. jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) nie podlega od 1.04.2020 r. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, z uwagi na to, że umowa zlecenia z 1.04.2020 r. nie była realizowana. (zawiadomienia o zakończeniu postępowania - k. 14, 15 akt ZUS, decyzja k. 19-20 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny został odtworzony na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a także na podstawie zeznań zainteresowanego płatnika i częściowo także wnioskodawcy, a mianowicie w takim zakresie, w jakim ich treść korelowała z pozostałymi dowodami tworząc z nimi spójną, logiczną całość.

Sąd Okręgowy nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawcy, że wykonywanie usług na rzecz (...) na podstawie badanej umowy zlecenia z 1.04.2020 r. polegało na pozostawaniu przez odwołującego w gotowości do pełnienia dyżuru, albowiem przeczy temu treść tej umowy. Sąd zważył bowiem, że w §6 tej umowy wprost zapisano, że zleceniobiorcy będzie płatne wynagrodzenie do 10-go dnia każdego miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zleceniobiorca wykonał usługę określoną w §1, tj. wykonał czynności kierowcy samochodu uprzywilejowanego (karetki) w (...), a w §3 tej umowy strony ustaliły, że wynagrodzenie wnioskodawcy wynosi: 17 zł brutto za godzinę pracy, 50 zł za każdy wykonany przewóz osoby z podejrzeniem koronawirusa C.-19, począwszy od 1.04.2020 r. do 31.12.2020 r. Zgodnie zaś z §5 umowy zlecenia, w przypadku nie wykonania usługi zleceniobiorcy nie przysługuje wynagrodzenie. Poza tym sam wnioskodawca wprost zeznał „nie rozmawialiśmy na temat wynagrodzenia za gotowość do pracy” (e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:12:21), a także „nie otrzymałem żadnego wynagrodzenia od (...) za te 6 dni poprzedzające okres zwolnienia lekarskiego” (e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:20:41), a nadto od początku twierdził, że praca w (...) nie kolidowała z pracą u drugiego płatnika bo w (...) dyżury były wcześniej ustalone, zaś zainteresowany płatnik zeznał „umowa jest tak skonstruowana, że wynagrodzenie należy się za przepracowane godziny w ramach dyżuru, nie przysługuje kwota za gotowość do pracy” (e-prot. z 25.05.2021 r.: 00:21:55) oraz, że kierowcy pracowali zgodnie z ustalonym harmonogramem, który tak był opracowany, że dodatkowe karetki od 1.04.2020 r. działały nieprzerwanie całą dobę.

W sprawie bezsporne jest też to, że do dnia wypadku przy pracy u innego płatnika w dn. 6.04.2020 r. wnioskodawca nie wykonywał na podstawie tej umowy na rzecz (...) usługi kierowcy karetki. Poza sporem pozostaje też, że od 6.04.2020 r. wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim i nie mógł rozpocząć realizacji spornej umowy od dnia 7.04.2020 r., na który został wyznaczony jego pierwszy dyżur w (...), o czym dowiedział się wieczorem 6.04.2020 r. i poinformował wówczas (...), że miał wypadek u innego płatnika i że od 6.04.2020 r. jest na zwolnieniu lekarskim. Wreszcie poza sporem pozostaje, że wnioskodawca w okresie zwolnienia lekarskiego i pobierania świadczenia rehabilitacyjnego aż do rozwiązania spornej umowy zlecenia, tj. w okresie od 6.04.2020 r. do 31.12.2020 r., nie

wykonał na rzecz (...) na podstawie badanej umowy jakiegokolwiek czynności. Bezsporne jest także, że zainteresowany płatnik nie wypłacił na rzecz wnioskodawcy żadnego wynagrodzenia, bo jedyne jakie zostało ustalone w umowie zlecenia z 1.04.2020 r. to wynagrodzenie przysługujące za faktycznie wykonaną pracę kierowcy karetki.

W świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał zatem, że badana umowa zlecenia z 1.04.2020 r. nie była realizowana od 1.04.2020 r., co od początku zgłosił pozwany organ rentowy oraz zainteresowany płatnik składek - (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 423 ze zm.) osoba wykonująca pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Natomiast ubezpieczeniu chorobowemu podlega dobrowolnie, zgodnie z art. 11 ust. 2 powołanej ustawy. W myśl art. 13 pkt. 2 w/w ustawy, obowiązek ubezpieczeń trwa od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 w/w ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 w/w ustawy – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie zaś z art. 18 ust. 1 i 3 w/w ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast w art. 20 ust. 1 w/w ustawy, postanowiono, że podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Ustawa systemowa nie zawiera własnej definicji pojęcia "umowy zlecenia" i jego znaczenie odczytywać należy zgodnie z treścią art. 734 i art. 750 k.c. Na mocy art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Natomiast w oparciu o art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się do świadczenia usług, a więc czynności o charakterze faktycznym, które nie muszą prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu.

W n/n sprawie Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z cytowanym wyżej art. 13 pkt 2 ustawy systemowej, okres podlegania obowiązkowi ubezpieczenia w przypadku zleceniobiorców następuje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Z wykładni językowej art. 13 pkt 2 ustawy systemowej, wynika, że przez „rozpoczęcie wykonywania umowy zlecenia” należy rozumieć faktyczne podjęcie wykonywania usług na podstawie tej umowy. Oznacza to, że nie samo zawarcie umowy zlecenia, ale dopiero rzeczywiste wykonywanie usług na jej podstawie stwarza obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Jeżeli bowiem nie doszło do rozpoczęcia wykonywania umowy zlecenia z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych, to obowiązek ubezpieczenia nie powstaje.

Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika bowiem z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia stosownej umowy, a dokument w postaci umowy nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go, jako jej strony, następnie rzeczywiście realizowały wynikający z niej stosunek cywilno-prawny.

Tytułem przykładu na poparcie przytoczonego wyżej stanowiska warto chociażby przywołać wyrok Sądu Najwyższego z 17.06.2008 r., I UK 402/07 (OSNP 2009/21-22/297), w którym SN stwierdził, że dopiero wykonywanie pracy na podstawie umowy zlecenia - a nie tylko zawarcie umowy - stwarza obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

Tak wyznaczoną kontynuację wspomnianej linii orzeczniczej można odnaleźć również m.in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 21.08.2019 r. w sprawie III AUa 276/19, w którym stwierdzono, że dopiero "zawarcie i wykonywanie umowy zlecenia oznacza, że powstał tytułu ubezpieczenia, o jakim stanowi przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych". Legalis Numer 2242530).

W nawiązaniu do przywołanego orzecznictwa należy zatem przyznać rację organowi rentowemu, że skoro odwołujący od 1.04.2020 r. nie rozpoczął wykonywania umowy zlecenia na rzecz zainteresowanego płatnika (...), to w konsekwencji nie podlega on ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu. Nie jest sporne to, że wnioskodawca do dnia wypadku przy pracy u innego płatnika w dn. 6.04.2020 r. nie wykonał na podstawie tej umowy na rzecz (...) usługi kierowcy karetki, a zatem od 1.04.2020 r. do 6.04.2020 r. umowa zlecenia nie była realizowana. Poza sporem pozostaje także, że od 6.04.2020 r. wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim i nie mógł także rozpocząć realizacji spornej umowy od dnia 7.04.2020 r., na który został wyznaczony jego pierwszy dyżur w (...). Wreszcie poza sporem pozostaje, że wnioskodawca od 6.04.2020 r. do 31.12.2020 r., tj. do rozwiązania spornej umowy zlecenia nie wykonał na rzecz (...) na podstawie tej umowy jakiegokolwiek czynności. Bezsporne jest także, że zainteresowany płatnik nie wypłacił na rzecz wnioskodawcy żadnego wynagrodzenia.

Co się tyczy kwestii czy wnioskodawca miał pozostawać na podstawie badanej umowy zlecenia w gotowości do dyżuru i czy na jej podstawie przysługiwałoby mu wynagrodzenie za czas od 1.06.2020 r. do wyznaczenia pierwszego dyżuru w (...) na dzień 7.04.2020 r. za to, że jak twierdził pozostawał w gotowości do wykonywania usługi, to Sąd, po pierwsze, zważył, że w przypadku regulacji umowy zlecenia w zawartej w Kodeksie cywilnym próżno szukać wyraźnego przepisu regulującego tę materię. Z art. 735 § 1 k.c. możemy wyczytać, że „za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie”.

W odróżnieniu od umowy zlecenia w przypadku umowy o pracę w Kodeksie pracy zostało wprost uregulowane, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania – 60% wynagrodzenia (art. 81 § 1 Kodeksu pracy). Kodeks pracy zatem wprost nie tylko reguluje, że w takiej sytuacji wynagrodzenie się należy, ale dodatkowo także jak powinno być ono liczone.

W przypadku umowy zlecenia nie ma natomiast generalnej zasady, że w ramach każdej z umów zlecenia zleceniobiorca pozostaje w gotowości do świadczenia usługi od dnia zawarcia umowy zlecenia i że wynagrodzenie za pozostawanie w gotowości do jej wykonania należy się zleceniobiorcy. Trzeba każdą umowę zlecenia oceniać indywidualnie, dokonując starannej wykładni jej treści. Wynagrodzenie dotyczące umowy zlecenia należy bowiem rozliczać zgodnie z zapisami zawartej umowy. Przy zawieraniu umowy i wykonywaniu oraz rozstrzyganiu wszelkich sporów zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego art. 734-751 K.c. a z tych wynika, że w razie odpłatnego zlecenia wynagrodzenie należy się przyjmującemu dopiero po wykonaniu zlecenia, chyba że co innego wynika z umowy lub z przepisów szczególnych. Generalnie Sąd zważył, że

wypłata za gotowość jest możliwa, gdy: 1) treść umowy zlecenia będzie wyraźnie rozróżniała wykonywanie umówionego zlecenia od pozostawania w gotowości do jego wykonywania; 2) z dokumentacji będzie wynikała ilość godzin gotowości do pracy oraz liczba godzin przeznaczonych na pracę /wykonywanie zlecenia. Takich warunków w n/n sprawie umowa zlecenia z 1.04.2020 r. nie spełnia.

W związku z twierdzeniami powoda o tym, że umówiona na rzecz (...) usługa polegała na pozostawaniu w gotowości do dyżuru kierowcy karetki, konieczne było dokonanie wykładni postanowień umownych zgodnie z regułami interpretacyjnymi wskazanymi w art. 65 k.c., według którego oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, a w umowach należy jednak raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

W tym kontekście Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że w orzecznictwie przyjmuje się, że prawidłowa wykładnia postanowień umowy nie może pomijać treści zwerbalizowanej na piśmie, ale gdy pojawiają się wątpliwości co do rzeczywistej woli stron umowy, należy przyjąć tzw. kombinowaną metodę wykładni, opartą na kryteriach subiektywnym i obiektywnym.

Metoda ta przyznaje pierwszeństwo - w wypadku oświadczeń woli składanych innej osobie - temu znaczeniu, które rzeczywiście nadały mu strony w chwili jego złożenia (tzw. subiektywny wzorzec wykładni). Wykładnia umowy dokonywana jest więc na trzech poziomach. Pierwszy wyznaczony jest dosłownym brzmieniem umowy, drugi zdeterminowany jest przez jej treść odczytaną przy zastosowaniu reguł interpretacyjnych wyrażonych w art. 65 § 1 k.c., trzeci zaś polega na ustaleniu znaczenia oświadczeń woli przez odwołanie się do zgodnego zamiaru stron i celu umowy. Nie można jednak przyjąć takiego znaczenia interpretowanego zwrotu, które byłoby sprzeczne z pozostałymi składnikami umowy, a zatem - poza kontekstem językowym - uwzględnić trzeba tzw. kontekst sytuacyjny, obejmujący w szczególności przebieg negocjacji, dotychczasowe doświadczenie stron, ich status.

Kierując się powyższymi zasadami, Sąd Okręgowy uznał, że już z wykładni postanowień umowy na poziomie językowym wynika, że zamiarem stron nie było przyznanie powodowi wynagrodzenia za samą gotowość do pracy. Analiza treści umowy zlecenia z 1.04.2020 r. jednoznacznie wskazuje, że w §3 postanowiono, iż wynagrodzenie Zleceniobiorcy ustala się w wysokości: 17 zł brutto za 1 godzinę pracy; 50 zł brutto za każdy wykonany przewóz osoby z podejrzeniem koronawirusa (...)19; począwszy od 1 kwietnia 2020 roku do dnia 31.12.2020 r. Co więcej zgodnie z §5 umowy zlecenia, w przypadku nie wykonania usługi zleceniobiorcy nie przysługuje wynagrodzenie, a w §6 tej umowy postanowiono, że wynagrodzenie płatne będzie w siedzibie zleceniodawcy do 10-go dnia każdego miesiąca kalendarzowego, następującego po miesiącu, w którym Zleceniobiorca wykonał usługę określoną w § 1. Z tych zapisów wynika, że strony przewidziały, że jedynie faktyczne wykonania usługi kierowcy karetki przez wnioskodawcę oznacza wykonywanie umowy, za co należy się wynagrodzenie, które wszak nie było ustalone ryczałtowo w oderwaniu od ilości i rodzaju rzeczywiście wykonanej pracy, ale przeciwnie - uzależnione było i od czasu w jakim rzeczywiście pracował kierowca karetki i od rodzaju przewozu, jaki faktycznie wykonał.

Z powyższych zapisów umownych jasno wynika, że strony nie ustaliły wynagrodzenia za samo pozostawanie w gotowości do pracy, ani też przedmiotem świadczenia na podstawie spornej umowy nie była gotowość do pracy, ale jedynie rzeczywiste wykonywanie usługi przewozu karetką.

Powyższą wykładnię potwierdza też praktyka między stronami. Z zeznań zainteresowanego płatnika wynika, że umowa została specjalnie skonstruowana w taki sposób, że wynagrodzenie należy się za faktycznie przepracowane godziny w ramach dyżuru, natomiast nie przysługuje za gotowość do pracy, a także, że (...) nie wypłacił wnioskodawcy żadnego wynagrodzenia, w tym za okres od 1 do 6.04.2020 r. Również zeznania wnioskodawca potwierdzają wersję zainteresowanego płatnika, skoro odwołujący przyznał po pierwsze, że nie rozmawiał z zainteresowanym płatnikiem na temat wynagrodzenia za gotowość do pracy, po drugie przyznał, że nie otrzymał żadnego wynagrodzenia od (...) za 6 dni poprzedzające okres zwolnienia lekarskiego, a nadto od początku konsekwentnie twierdził, że praca dla (...) nie kolidowała z pracą u drugiego płatnika bo w (...) dyżur był wcześniej ustalany.

Wnioskodawca forsując stanowisko o tym, że zgodnie z umową zlecenia od 1.04.2020 r. pozostawał w gotowości do pracy w tendencyjny sposób pomija przytoczone wyżej postanowienia przedmiotowej umowy, które podważają wskazaną przez niego wykładnię tej umowy nakierowaną na to, że wykonywał badaną umowę od 1.04.2020 r. poprzez pozostawanie w gotowości do pracy w (...). Nie taki był jednak rodzaj umówionej usługi na rzecz (...), bo wyraźnie w umowie wskazano, że usługą jest wykonanie pracy kierowcy karetki i dopiero za faktyczne wykonanie tej pracy przysługuje wynagrodzenie, a takiej usługi odwołujący nie wykonywał ani od 1.04.2020 r. do 6.04.2020 r., ani po 6.04.2020 r. kiedy uległ wypadkowi przy pracy u innego płatnika i przebywał od tego dnia na zwolnieniu lekarskim a później świadczeniu rehabilitacyjnym, i jest to bezsporne.

Powód pomija ponadto okoliczności, w jakich strony zawierały umowę, a zatem powstałą po stronie (...) konieczność zapewnienia większej ilości faktycznie pracujących karetek z uwagi na pandemię COvid-19, co pozwala w sposób przekonujący i niewątpliwy ustalić, jak same strony rozumiały postanowienia umowne dopóty, dopóki się nie skonfliktowały, co do tego czy umowa zlecenia była realizowana.

Wskazane przez pozwanego w zaskarżonej decyzji oraz w odpowiedzi na odwołanie postanowienia umowne spornej umowy zlecenia z 1.04.2020 r. muszą być interpretowane w powiązaniu z pozostałymi postanowieniami umownymi, regulującymi zakres i warunki, a zatem także wynagrodzenie, wykonywania usług kierowcy karetki przez powoda, zaś ich analiza wskazuje, że strony rzeczony umowy zlecenia nie umówiły się na to, że powód będzie pozostawał w gotowości do dyżuru i że za taką usługę będzie mu przysługiwało wynagrodzenie. Stąd zdaniem Sądu od 1.04.2020 r. do 6.04.2020 r. nie doszło do realizacji umowy zlecenia, a od 6.04.2020 r. mimo wyznaczenia pierwszego dyżuru na 7.04.2020 r. wnioskodawca nie mógł przystąpić do jej wykonywania, bo przebywał na zwolnieniu lekarskim od 6.04.2020 r. na skutek wypadku przy pracy u innego płatnika, a następnie na świadczeniu rehabilitacyjnym i w związku z tym, jak sam przyznał, nie wykonał jakichkolwiek czynności na podstawie umowy zlecenia na rzecz (...) także po 6.04.2020 r. do dnia rozwiązania tej umowy.

Z badanej umowy nie wynika, że wnioskodawca musiał być on gotów do świadczenia umówionych usług ("na każde wezwanie"), ponieważ dni w jakich miał wykonywać pracę kierowcy karetki zgodnie z tą umową miały być ustalone wcześniej w harmonogramie. O takiej intencji stron świadczy chociażby to, że wnioskodawca do początku podkreślał, że praca w (...) nie kolidowała z jego pracą u drugiego płatnika, bo można było wcześniej ustalić termin dyżuru w (...). Koresponduje to z zeznaniami płatnika składek, który wyjaśnił, że w pierwszym miesiącu obowiązywania umowy zlecenia kierowcy karetek byli informowani przez (...) o wolnym dyżurze, a w kolejnych miesiącach miało się to odbywać na podstawie harmonogramu opracowywanego do 20-go dnia następnego miesiąca, natomiast do 6.04.2020 r. wnioskodawca nie dostał żadnego

zlecenia z (...) ponieważ do harmonogramu zostali wpisani inni kierowcy karetek. Co za tym idzie wnioskodawca od 1 do 6.04.2020 r. nie musiał być w gotowości do dyżuru w (...).

W świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał zatem, że badana umowa zlecenia z 1.04.2020 r. jest umową nierealizowaną od 1.04.2020 r.

Warto w tym miejscu przywołać także wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 26.08.2015 r., III AUa 1514/14, w którym tenże Sąd trafnie stwierdził, że nawiązanie stosunku ubezpieczenia społecznego jest wtórne wobec stosunku podstawowego, jako wyraz zasady automatyzmu prawnego, tak więc brak stosunku podstawowego lub niewłaściwe jego wskazanie, z chwilą ustalenia tych faktów powyższe prowadzić powinno do wydania deklaratoryjnej decyzji o niepodleganiu ubezpieczeniom z określonego tytułu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., oddalił odwołanie, o czym orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W związku z powyższym nie budzi wątpliwości, że odwołujący jest stroną, która - w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. - proces przegrała w całości, co uzasadnia zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania obciążenie wnioskodawcy w całości kosztami postępowania w zakresie poniesionych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. oraz przez zainteresowanego płatnika składek - Wojewódzką (...) w Ł. kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość w kwotach po 180 zł Sąd Okręgowy ustalił na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265), o czym orzeczono, jak w pkt. 2 i 3 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy (PI).

26 VII 2021 roku.

A.P.